

NA TRETJEM ZASEDANJU OLO LJUTOMER

so načeli važna vprašanja za napredek okraja

Preteklo soboto so v dvorani kulturnega doma v Ljutomeru zborovali odborniki okrajnega ljudskega odbora. Razpravljali so predvsem o delu ljudskega odbora in reorganizaciji v zadrugi.

Predsednik OLO tov. Verdev je uvodoma govoril o reorganizaciji v organizaciji ljudske oblasti. Povedal je, da je reorganizacija v glavnem izvršena, toda le v organizacijskem pogledu. To pomeni, da je bilo do sedaj težje dela

pri organizaciji občinskih ljudskih odborov in njihovih svetov, dočim bo treba v bodoče posvečati več pozornosti usposabljanju teh oblastnih organov ter jim pomagati, da bodo kar najhitreje obvladali odgovorne naloge na svojem delovnem področju. Pri okrajnem ljudskem odboru sta se dosedaj najbolj uveljavila Svet za prosveto in kulturo ter Svet za zdravstvo in socialno politiko, ki sta se že po dvakrat sestala in se začela resno ukvarjati z vodstvenimi nalogami. Pomankljivost dela obeh svetov pa je v tem, da sta o važnih problemih razpravljala preveč načelno, ne da bi svoje predloge in naloge dovolj konkretizirala. Tako je Svet za zdravstvo razpravljalo

o razmerah v zdravstvenih ustanovah

in naposled ugotovil, da bi bilo treba v Ljutomeru postaviti zdravstveni dom, ker dosedanja ordinacijski prostori zdravnikov ne zadostujejo rastočim potrebam sodobnega zdravljenja bolnikov. Svet je sicer ta predlog osvojil, ni pa razpravljalo o tem, kje in kako dobiti sredstva za gradbena dela. Med drugim je tudi sklenil, da bo razpisal mesto za zdravnika pri Kostanju in sicer zaradi tega, ker Ljutomerska zdravniška zaradi preobremenjenosti pri delu ne moreta redno obiskovati bolnike v tem oddaljenem kraju. Kakor je pozneje poročala predsednica Sveta tov. Levareva, bo treba zaposliti tudi večje število brezposelnih ljudi, ki sedaj prejema podpora. Izdatki za te podpore niso malenkostni, saj gredo v težke tisočake. Med brezposelnimi je tudi več žena. Pereče pa je tudi vprašanje otroških doklad. Nekateri starši uporabljajo otroške doklade za plačevanje, medtem ko pozabljajo na vzgojo in oskrbo svojih otrok. Svet je ugotovil več primerov zlorabljanja otroških dokladov v nekoristne namene. V takih družinah so otroci lačni in zelo slabo oblečeni ter prepuščeni vplivom ceste in slabe družbe. Da bi preprečili take pojave, ne zadostujejo samo oblastni ukrepi, marveč je potrebna tudi pomoč množičnih in vzgojnih organizacij, ki so poklicane, da se zanimajo za vzgojo mladega naraščaja.

Svet za notranje zadeve,

ki se je dosedaj enkrat sestel, je že tudi pokazal začetne uspehe. Tako je med drugim razpravljalo o vzrokih porasta kriminalnih dejanj in sklenilo, da je treba odločno preganjati dvije goštničarje, ki v svojih privatnih vinotih prodajajo alkoholne pijače. Ugotovljeno je namreč, da se prav na teh prepovedanih veselicah dogodi največ preteptov. V zadnjem času so bili brez priporočila krajevnih oblastnih organov izpuščeni iz kazenskih zavodov nekateri obsojenci, ki niso zaslužili pomilostitve, saj so takoj po izpustu na svobodo nadaljevali s škodljivim početjem. Svet je osvojil mnenje, da bo treba v bodoče v takih primerih vprašanje

šati za nasvet pristojne lokalne čimtelje, ki bodo nedvomno najlažje presodili, če je obsojenec po prejšnjem vedenju zaslužil, da se ga pomilosti. Razmeroma najmanj pa se je uveljavil Svet za gospodarstvo, ki se je sicer na svojem sestanku seznanil z nalogami, vendar pa še večjih uspehov ni zabeležil. Če upoštevamo, da se bo moral bavit z najbolj zamotanimi problemi na področju gospodarstva, bo treba poskrbeti, da ga bodo sestavljali najbolj razgledani gospodarstveniki. Že dosedanje izkušnje so pokazale, da se bo treba bojevati proti administrativnemu vmešavanju v poslovanje gospodarskih podjetij in ustanov. To vmešavanje naj zamenjata pomoč in nadzor nad poslovanjem, ki naj bosta usmerjena v dobrobit delavskih svetov in neposrednih proizvajalcev. Gospodarski svet naj bi pomagal delavskim svetom, da se bodo kar najbolj uveljavili v upravljanju in otreli naziranja, da imata direktor in upravnik glavno besedo v podjetju. Izboljšati bo treba zlasti revizijsko službo.

Prisotni odborniki so z zanimanjem poslušali tudi

poročilo komisije o razmerah na Kogu

v zvezi z obnovo porušenihih stanovanj. Izgleda, da je bil sklep, da se vrne zemlja Mariji Kolarčevi, ki je za časa okupacije mnogo pomagala osvobodilnemu gibanju in ji je bilo posestvo zaplenjeno zaradi tega, ker ni mogla plačati davka. Odbor je komisiji naročil, da ugotovi, kdo izmed Kogovčanov je po osvoboditvi sprejel pomoč iz kredita za obnovo, in komu je pomoč še potrebna. Prav tako pa je naročeno občinskimi ljudskimi odbori, da na svojem področju ugotovijo morebitne krivice, ki so se po osvoboditvi dogodile udeležencem narodno-osvobodilnega boja. Te napake bo ljudski odbor zakonitim putem popravil. Ljudski poslanec tov. Pihlar se je dotaknil vprašanja regulacije Mure, ki pri Krapju resno ogroža polja. Regulacijska dela bodo terjala milijonske izdatke, ki jih bo mogoče kriti samo iz republiškega proračuna. Ljudski odbor je pooblastil gospodarski svet, da sproži to vprašanje pred republiškim forumom.

Tudi komisija za dvolastniške odnose na meji

bo kmalu končala s delom. Na skupščini je bilo povedano, da se je v zvezi s sporazumom med Avstrijo in našo državo pojavila na obmejnem področju sovražna propaganda, ki so jo skušali naši nasprotniki, da bi zastrašili vinarje in bajtarje, češ, kmalu se bodo vrnilo gospodje in vas pregnali z zemlje, ki ste jo dobili z agrarno reformo. Ti nasprotniki pa so verjetno pozabili, da se sporazum ne nanaša na zemljo veleposesnikov in bivših nacistov, marveč da gre pri tem vprašanju za poštene Slovence, ki žive onkraj meje. Zato je vsaka bojazen, da bo naša oblast vrnila zemljo bivšim veljakom-

šahovih sorodnikov odpotovalo v tujino, nekateri sodijo, da bo vlada zaplenila njihovo imetje, kakor je to storil parlament z imetjem bivšega vladnega predsednika Sultaneha, ožjega šahovega prijatelja. Na drugi strani kaže, da se bo dr. Mosadik sporazumel z ameriško Mednarodno banko za razvoj in da bo spaval v tek celotno perzijsko petrolejsko industrijo. V izjavi nekemu dopisniku se je vladni predsednik celo zaval za rešitev britanske perzijskega spora, vendar pod pogojem, da bo sproti vlada treznejša v svojih zahtevah oziroma pogojih.

Toda to so le ugibanja, čas pa bo pokazal svoje. Eno pa je skorajda zanesljivo: Mosadikovi gospodarsko-socialni ukrepi ne bodo mogli zadovoljiti širših, brezpravnih množic, posebno ne fevdalnega podeželja. Tu bi namreč bila edina rešitev poštna agrarna reforma. Ker pa je Mosadik sam veleposesnik, ni verjetno, da bi samemu sebi in svojemu razredu podpisal smrtno obsodbo. Vprašanje je tudi, ali bo lahko brzdal delavske zahteve po izboljšanju položaja z obljubami o dvigu življenjske ravni. Delavci namreč čutijo, da se bo v primeru gospodarskih uspehov obogatila v sedanjem družbenem redu zgolj domača buržoazija. To resnico izkorišča tudi tuji agenti, posebno živahna pa je Moskva in njej podrejena perzijska stranka Tudeh.

PERZIJA POSTAJA ZARADI RAZVOJA DOGODKOV VSE BOLJ PRI-VLAČNA. Predsednik perzijske vlade dr. Mosadik je v borbi zoper »izdajalce« dosegel, da v bodoče ne sme nihče obiskati perzijskega šaha brez njegovega posebnega dovoljenja. Prav tako ga je parlament pooblastil, da lahko v dobi šestih mesecev izvede po lastni uvidenosti reforme gospodarskega in finančnega značaja. Vprašanje pa je, česa se bo Mosadik lotil. Ker je nekaj

vprašanje egiptovskega sodelovanja pri obrambi srednjega Vzhoda. BRITANSKI SPODNJI DOM JE POTRDLJ RATIFIKACIJSKE LISTINE O SPLOŠNI POGODBI Z ZAHODNO NEMČIJO, po kateri bo Nemčija dobila vse večje pravice in odprte roke v notranjepolitičnih in gospodarskih vprašanjih ter v odnosih s tujimi državami. Pred tem pa so se konservativci s Churchillom na čelu morali boriti proti očitkom opozicije tako glede zgrešene gospodarske in oboroževalne politike njih vlade kakor tudi zaradi naglice, s katero želi le-ta izsiliti potrditev splošne pogodbe. Bivši laburistični obrambni minister je v razpravi dejal, da je britanski parlament hitreje rešil to vprašanje kot n. pr. sama Zahodna Nemčija, ki bo imela od splošne pogodbe največ koristi. V resnici je Anglija druga država (poleg ZDA), ki je pogodbo že sprejela in potrdila.

PERZIJA POSTAJA ZARADI RAZVOJA DOGODKOV VSE BOLJ PRI-VLAČNA. Predsednik perzijske vlade dr. Mosadik je v borbi zoper »izdajalce« dosegel, da v bodoče ne sme nihče obiskati perzijskega šaha brez njegovega posebnega dovoljenja. Prav tako ga je parlament pooblastil, da lahko v dobi šestih mesecev izvede po lastni uvidenosti reforme gospodarskega in finančnega značaja. Vprašanje pa je, česa se bo Mosadik lotil. Ker je nekaj

Lastnik in izdajatelj Okrajni odbor OF M. Sobota; predstavnik Jože Vild Urejuje in odgovarja uredniški odbor. Naslov uredništva in uprave: M. Sobota, Trg zmage 5 — Poštni predal 52 — Čekovni račun: Narodna banka M. Sobota 541-90332-2 — Naročnina: celoletna 300 din, polletna 150 din, četrtletna 75 din, mesečna 25 din. Izhaja vsak petek Tiska Mariborska tiskarna

PRED VI. KONGRESOM KPJ

RAZGOVOR PARTIJSKIH VODITELJEV V LJUTOMERU

V četrtek 31. julija so v Ljutomeru zborovali sekretarji osnovnih partijskih organizacij s podeželja. Na konferenci, kateri je prisostvoval tov. Helij Modic, minister za pravosodje pri republiški vladi, so se pogovorili predvsem o reorganizaciji v zadrugi in tekmovalstvu v čast VI. kongresa naše Partije.

Referat v zvezi z zadrugištvom je imel član biroja OK KPS in predsednik OLO tov. Bogomir Verdev, ki je posebej naglasil, da pri tem ukrepu ne gre za likvidacijo kmečkih delovnih zadrug, kakor si to zamišljajo nasprotniki naše ureditve, temveč za stvarno reorganizacijo v smislu navodil našega partijskega vodstva. Utrditi je treba predvsem splošne kmetijske zadruge kot ustanove, okrog katerih se bodo zbirali poštini in napredni kmetje. Nima namena, da bi v naše zadruge strpali množico kmetov po kolhoznem vzorcu iz Sovjetske zveze, temveč hočemo doseči, da bodo v njih nastajala večja gospodarstva kot rezultat popolnoma svobodne odločitve kmetov. Prepričani smo lahko, da bodo ta ukrep podprli vsi poštini kmetje in z vstopanjem v večja kmetijska gospodarstva podprli veliko hotenje naše Partije.

Organizacijski sekretar OK KPS tov. Tončka je govorila o predkongresnem tekmovalstvu ter uvodoma naglasila, da naj bi tekmovala poslednja partijska organizacija — sleherni član Partije Splošno ideološko izobraževanje članstva po načelu: le znanost je temelj za izobrazbo človeka! — naj bo med prvimi tekmovalnimi obveznostmi naših organizacij. Partija se mora znebiti vseh omahljivcev, ki so le slučajni sopotniki današnjega časa in so se v njej znašli zgolj zaradi osebnih stremiljenj. Vsem takim je treba povedati, da v Partiji ni prostora za ljudi, ki prisluškujejo puhlim frazam klerikalne reakcije pod taktirko Vatikana. Partija hoče ohraniti svojo čvrstost in idejno čistost, s katero uživa ugled v mejah domovine kot pri vseh naprednih ljudih širom sveta. Da bi ohranili te vrline, bodo naši volilni sestanki odprti za vse poštene ljudi. Z javnimi sestanki pa se bomo še bolj približali množicam naših delovnih ljudi.

Poročilom je sledila razprava. Oglašil se je tudi tov. Modic, ki je še podkreplil izvajanje predgovornikov. Sprejeti so bili važni sklepi za bodoče delo komunistov na podeželju.

emigrantom, odveč. Komisija pa ugotavlja tudi lastninske odnose v Apaški kotlini in na področju vinogradniških zadrug, kjer je treba ugotoviti, kaj vse so dobili vinarji in kolonisti po zakonu o agrarni reformi in kakšne so njihove obveznosti do te imovine. Ker pa so bivši agrarni interesi združeni v zadruge, je delo komisije precej zamotano, saj mora ugotoviti, kaj pripada zadrugam in kaj posameznim zadrugnikom. Mnogi zadrugniki bodo sedaj dobili tudi običnice. Ko bo komisija z delom končala, bodo njene ugotovitve pregledali še občinski ljudski odbori, nakar bodo ugotovljene lastninske pravice knjižene v zemljiške knjige.

Razprava o reorganizaciji zadrugištvu je bila zelo živahna. O tem, kakšno razvojno pot naj zavzamejo zadruge na področju okraja,

je govoril podpredsednik OLO tov. Horvatič, ki je v svojem govoru podčrtal zlasti potrebo po ustanavljanju splošnih kmetijskih zadrug. (Poročilo o tem vprašanju bomo objavili v prihodnji številki.)

Ljudski odbor je soglasno sprejel vrsto odlokov, kakor odloka o nadzorstvu nad obnovo vinogradov in nadzorstvo nad proizvodnjo trsnega materiala, ki naj preprečita gojenje vinske trte neodgovarjajočih sort, zlasti šmarnice, odlok o zatiranju murvinega prelca ter odločbe o izročitvi mizarske delavnice v Apačah, mizarske delavnice v Ljutomeru, žage v Logarevcih, mlino v Cezanjecih in Grabah v pristojnost občinskih ljudskih odborov. Prav tako pa je tudi potrdil odločbo o prevzemu gostinskega in slatinskega podjetja v Radenci.

Brez nič se nič ne naredi

V nekaj člankih smo že poročali o ogromnih delih, ki jih vodi in plačuje Vodna zadruga soboškega okraja na Muri, na potokih pri Lendavi, pri gradnjah bukovniškega jezera, zadnje tedne tudi pri kopanju kanala Ledava—Mura in raznih manjših delih. Vsa ta dela pa zahtevajo ogromne izdatke, mnogo denarja, saj jih opravljajo skoraj sami plačani delavci. Zato mora imeti Vodna zadruga tudi dohodke. Nekaj podpore oziroma posojila je prejela od državne banke, drugo pa mora zbrati od svojih članov, ki bodo od teh del imeli tudi koristi.

Plačevanje vodoplavne prispevka pa doslej ni ravno v čast članom Vodne zadruge, ker ni redno. Saj so doslej vplačali komaj 15 %. Pri tem pa mnogi ne pomislijo, da brez denarja tudi Vodna zadruga ne more ustvarjati čudežev. S takim namenom niti ni bila ustanovljena, temveč zato, da bi zbirala prispevke od članov ter z njimi opravljala razna dela enkrat v enem kraju pa spet v drugem, da se posamezna dela ne bi zvaljevala predolgo. Posamezni kmetovalec s svojimi nekaj desetaki ali stotaki, ki jih mora plačati kot vodoplavni prispevek, ne bi mogel narediti nič za izboljšanje svojih polj. Ko pa se zberejo tisočaki in milijoni, pa se dajo narediti ogromna dela.

Tega se ne zavedajo ljudje, ki teh del niso videli na lastne oči. Zato je razumljivo, da kmetovalci v obmurskih vaseh od Petiševca do Hotize bolj redno plačujejo vodoplavni prispevek kot

po ostalih vaseh, saj imajo zelo malo zaostankov. To pa ni prav, kajti slabi plačniki in izpolnjevalci svojih dolžnosti zavirajo dela svoje Vodne zadruge; zato bodo dela na njihovih poljih prišla na vrsto še pozneje kot bi sicer.

Treba se bo otresti take sebičnosti, če hočemo ustvarjati velika dela. Vedno in povsod moramo računati na lastne sile in lastno delo. Nekih radodarnih stricov, ki bi samo dajali in nič prosili, ni — to so lahko le lepe sanje. Vodna zadruga pa ni nek dobitnik, temveč je združenje kmetovalcev, ki z združenimi močmi hočejo preprečiti škodo, katero jim je povzročala voda ob poplavih. Zato Vodna zadruga lahko naredi le toliko, kolikor bodo njeni člani sami prispevali.

Še nekaj o Miklošičevem kipu

Ko je tov. Rudolf Stegmüller s Kamensčaka zakopal glavo Miklošičevega kipa na svoji zemlji, mu je pridal naslednji zapisek, ki je značilen za takratno mišljenje zavodnih Prlekov: »V naročje zemlje izročam od nemških zločincev oskrunjenega spomenika glavo velikega Slovenca Franca Miklošiča, ki so ga Nemci 8. majnika 1941 razbili in pozneje glavo odvrgli v gozd v jarek, kjer sem jo našel in jo rešil pred nemškimi zločinskimi rokami. Rudi Stegmüller, 12. 5. 1941.

»Vse, kar je slovenskega, nam hoče uničiti velika oznanjevalka Hitlerjeve kulture, nemška barbarska mladina. Kar hočemo ohraniti, moramo skriti v naročje zemlje. To je svoboda, ki nam jo oznanjajo Nemci — uničiti Slovence.« — Ta zapisek popravlja podatke v članku o Miklošiču, objavljenem v Ljudskem glasu od 3. 7. 1952. Bt.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 7. do 14. avgusta

Lepo vreme bo trajalo dalje. Kratkotrajne padavine se pričakujejo 7. ali 8. avgusta in okrog 10. avgusta.

„PREKMURSKI TEDEN“ - Murska Sobota

od 24. avgusta do 7. septembra 1952

Beseda naših bralcev

Ali v župnišču pri Tomažu res razsaja denarna kriza?

Tako so se vprašali odborniki občinskega ljudskega odbora pri Kostanju, ko so ugotovili, da je župniški urad »Sv. Tomaža« med najbolj trdovratnimi davčnimi zaostankarji, saj dolguje za leto 1951 nič manj kot 82.000 din na račun neporavnane davka. Če se je župnik G. Magdič že navadil čakanja, pa ni mogel tega storiti občinski ljudski odbor, ki je poslal v faro posebno komisijo z nalogom, da popiše vse predmete, ki bi se jih dalo zarubiti. In glej! Gospod Magdič je komisiji postregel z izjavo, ki jo je mogoče smatrati kot navadno izjavljanje, rekši, da naj zarubi kelike in monštranco. Z namenom, da bi svojo trdovratnost podkrepil, je vrnil odločbo in na njo napisal opombo, da ni Franc (po njegovem je to nemško ime), temveč Francšek. Kljub popisu pa še do danes ni plačal davka.

Ali gospod Magdič res nima denarja? Bodi povedano: 82 tisočakov res ni majhna vsota, a dokler žive v fari ljudje, ki se pulijo za sedeže v cerkvi in dajo za stol 30.000 din, kakor je to storil mlinar Zamuda s Sejanec, ki — mimogrede rečeno — nima denarja za članarino Osvobodilne fronte, se ni bati, da bi bil župniški urad brez denarja. Kje pa je zaslužek, ki pade v žep dušnega pastirja pri opravljanju cerkvenih obredov?

Gospod Magdič nikakor ne postopa prav. Če res nima toliko denarja naenkrat, naj bi izpolnil vsaj polovico davčne obveznosti. Tako bi pokazal vsaj dobro voljo. Če pa mu zaradi zaslepljenosti in trme odpeljejo zarubljene predmete, bo pa seveda po stari navadi spet moledoval, da je vera v nevarnosti in cerkev preganjana. Morda pa se mu je zahotelo, da bi postal žrtve namišljenega verskega preganjanja?

Kaj pričakujejo ključarevski kmetje od reorganizacije v združništvu?

Pred kratkim so v Ključarevcih pri Ormožu zborovali združniki. Zbora se je na povabilo predsednika zadruge udeležil tudi tov. Romih, član občinskega komiteja Partije pri Kostanju, ki je združnikom pojasnil, zakaj je prišlo do reorganizacije v združništvu in kakšne koristi si lahko obetajo od tega pomembnega ukrepa. Dotaknil se je tudi razmer v njihovi zadruzi in obsojal protizakonito početje bivših večjih kmetov, ki so razrešili upravni odbor, čeprav zadruge še ni razpuščene. Vse njegove besede pa so bile bob v steno. Glavno besedo so tokrat hoteli imeti nasprotniki združništva Ivan Meško, Ivan Horvat in Marija Vertotova, ki je celo dobesedno izjavila: »Kmetu je treba dati svobodo!«

Kakšno svobodo si želi Vertotova, nam je prav dobro znano. Verjetno je zahrepenela po oblast, ki je nekdanja tlačila male kmete in želarje. Prav taka oblast pa diši vsem razbijanjem združ. Zato naj se nikar ne hudejejo, če bo ostalo pri znanem izreku: »Iz va-

ših vročih želja bo pač malo testa...« Kmetici Vertotovi bi celo priporočali, da prečita v »Ljudskem glasu« žalostno zgodbo o porabskem Slovencu Janužu Gašperju, ki je na stara leta moral zapustiti svoj dom in po münkem polju pribežati v našo deželo, samo da si je rešil golo življenje. Morda bo potem znala bolj ceniti svobodo, ki jo uživa v naši prerojeni domovini?

Prav pod vplivom teh razbijačev pa združniki niso hoteli slišati o reorganizaciji, temveč so zahtevali, da se postavi likvidacijska komisija, ki naj bi razpustila zadruge. Kolovodja navijačev za razpust zadruge je bil spet Meško, ki je z medkliti motil mirne zborovalce. Vendar mu je tudi tokrat spodletelo. Najbolj žalostno pa je to, da ni med združniki človeka, ki bi znal misliti s svojo glavo, ne da bi priklimal nasprotnikom združništva. Kako dolgo bo še v Ključarevcih obveljala njihova zapeljiva beseda? —j—

Težave kmetijske zadruge pri Kostanju

Naše kmetijske zadruge naj bi skrbjele za izboljšanje kmetijstva, hkrati pa naj bi bile posrednik med mestom in vasjo. Da pa bi mogle svoje poslanstvo uspešno izvrševati, jim je potrebna pomoč višjih združniških organov, zlasti okrajne združne zveze. Žal je ta pomoč le malenkostna ali pa je sploh ni.

Pomudimo se pri kostanjski Kmetijski zadruzi, ki se popolnoma zaveda odgovorne poslanstva na podeželju in se trudi, da bi vzela odkup sadja in živine v svoje roke, ki hoče utrditi svoj položaj in stopiti na prste vsem tujim odkupovalcem. Ali dobiva kako pomoč od Okrajne združne zveze? Bore malo. Združno vodstvo lahko samo ugotavlja, da je ta pomoč malenkostna ter da je zveza najela na kostanjskem področju svoje nakupovalce, ki resno konkurirajo zadruzi. In dalje. Naša zadruge se je že nekajkrat obrnila na ljubotemsko podjetje »Živilopromet« z vprašanjem, če bi mu lahko dobavljala živino. Odgovorni voditelj v podjetju ji je odgovoril, da sicer lahko odkupi živino, vendar pa bo tudi podjetje imelo na podeželju svoje odkupovalce.

Ali ne bi bilo bolje, da bi odkup poljskih pridelkov, sadja in živine prepuščili našim kmetijskim združam, ki so poklicane, da ščitijo interese kmetijskih proizvajalcev? Združniki pri Kostanju celo menijo, da bi Okrajna združna zveza s tako politiko podprla razvoj kmetijskih združ na vasi. To pa je po našem mnenju njena glavna naloga, saj je dolžna v praksi priznati kmetijskim združam pravico do samostojnega življenja na njihovem področju.

* Pripomba uredništva: Soglašamo z vašim predlogom. Brez dvoma bodo morale kmetijske zadruge dobiti več pomoči — več samostojnosti. Zadruge na podeželju bo treba usposobiti, da bodo kos vsem nalogam, seveda tudi odkupu poljskih pridelkov. Ko bodo postale usmerjevalce gospodarstva na svojem področju, bodo ne-

dvomno odpadli tudi nezaželeni odkupovalci, ki pa so še v sedanjem obdobju, ko zadruge niso sposobne odkupiti vseh pridelkov na podeželju, potrebni. Pred očmi pa je treba imeti dejstvo, da so zadruge v prvi vrsti dolžne skrbeti za izboljšanje kmetijske proizvodnje, medtem ko sta trgovina in odkup njena drugorazredna naloga. O tem morda več na drugem mestu.

Tako pa ne gre!

Občinski praznik pri Gradu. Prijazno vabilo na Okrajni svet sindikatov v Soboti, prosveti in še kam, opozorilo v »Ljudskem glasu« — in skupina Sobočanov se je kmalu znašla pred tem, da se vabilu odzove; gremo na tekmovanje s tovariši iz Grada. Saj bo vse v redu, lepo pripravljeno, razvilo se bo tekmovanje, poglobilo se bo tovarišstvo.

In verjetno bi bilo vse tako — če ne bi odpovedala organizacija športnega tekmovanja. Namreč ona, pri Gradu. Sobočani so prišli z dobro voljo, prijetno razpoloženi in veseli. Vsega pa je bilo kmalu konec. Tekmovali naj bi kar sami Sobočani.

Ne, tovariši, tako pa ne gre! Sami lahko to storimo doma, pa ne bo nepotrebnih stroškov. Z vami tekmovali — to že. Da bi tam kazali svoje umetnosti (ki jih niti nimamo, le prijazno voljo do prijaznega vabila smo imeli in se zato odzvali) — to pa ne gre.

Da za konec ponovim naslov podobnega članka v prejšnji številki lista: Malo več resnosti ne bi škodovalo! Vilnik

KAJ PRAVITE K TEMU?

ALI VLAJ IN OSTALI RES NE BODO KLICANI NA ODGOVORNOST

Preteklo je že nekaj mesecev od tega, ko se je začelo po Soboti šušljati, da se proti Vlaju Ludviku, bivšemu šefu mehanične delavnice OKAPP in še nekaterim njegovim kolegom vodi preiskava zaradi malomarnega poslovanja, raznih tatvin ljudskega premoženja in podobno. Kot izgleda, je pa zadeva neke zaspala ali pa kazenski zakonik ne predvideva kazenskih postopkov za Vlaja in njegove pajdaše, ali pa imajo ti ljudje le neke neko zaslombo, kot se govori po Soboti. Ali je tako govorjenje upravičeno ali ne, zaenkrat ne vemo. No, pa pogledimo zadevo malo bližje.

Vlaj Ludvik je kot šef mehanične delavnice, bolje rečeno direktor OKAPP, hotel in tudi imel v podjetju glavno besedo, povzročil s svojim malomarnim odnosom do dela podjetju in skupnosti precejšnjo gospodarsko škodo: s svojim nastopom napram nekaterim podrejenim pa škodil na časti in dobremu imenu Okrajnega avtoprevozniškega podjetja.

Ne samo to. Vlaž je poleg že omenjenega skušal na kar najbolj cenen način pridobiti si premoženjske koristi, ne glede na to, kakšna je njegova žrtve in kaj se bo z njo zgodilo. Tako je v jeseni leta 1950 šofer Turkal imel čez noč naložen v garaži OKAPP poln tovorni avto z vrečami žita, ki jih je moral naslednji dan odpeljati na »Žito-fond« v Maribor. Prinellal pa je eno vrečo manj, kot je bilo naznačeno na tovornem ozir. odpremem listu. Turkal je seveda moral plačati manjka-

jočo količino žita, poleg tega pa so sumili, da je med potjo žito prodal, izkupiček pa zapil. Vlaž mu je delal sitnosti, Turkal si pa ni vedel tolažiti, kam je žito izginilo. Šele letos je šofer Flisar priznal, da je bil navzoč, ko je Vlaž Ludvik »prestavil« omenjeno vrečo žita iz avtomobila Turkala na v bližini stoletji avto, ki je še istega dne vozil v Ljubljano. Žito je tako romalo v Ljubljano, iz Ljubljane nazaj v Sobotu. Vlaž pa je imel »konkretno« dokaz, da je žito nabavil v Ljubljani in ga porabil za svoje potrebe.

Zakaj ni Flisar zaščitil svojega stanovskega tovariša, ko je videl, da se mu dela Frivica? Z ozirom na značaj Vlaža je to popolnoma jasno. Bal se je za svoj kruh — saj je bila vsem uslužbenec znana grožnja Vlaža: odpust iz službe. Okradeni in obrekovani šofer Turkal pa čaka, kdaj se bo Vlaž spomnil in mu vrnil krivično plačani znesek in kdaj mu bo opral njegovo slabo ime in karakteristiko.

Pozneje je za Vlažem prevzel vodstvo delavnice Radič Franc, ki je bil v gotovih primerih še slabši od Vlaža, vendar ne moremo reči, ali je delal napake vsled neznanja ali pa zavestno. Toda če pomislimo, da je bil Radič ves čas okupacije domobranci podoficer NDH, in da je tako nameraval leta 1945 skupno z domobranci in ustaši pobegniti v Avstrijo, kar pa so mu preprečile naše partizanske enote, se res moramo čuditi, kako se je Radič znašel na tako odgovornem mestu, kjer je za socializmu sovražne elemente prikladno torišče za razne temne posle. Mislimo tudi, da Radič ni primeren za vzgojo naših vajencev, katere pita z raznimi prostoškiimi izrazi.

Sefa Vlaža so posnemali tudi nekateri šoferji, ki so hoteli na podoben način priti do vseljudskega premoženja. Tako je šofer Papič Ludvik ob priliki prevoza žita iz železniške postaje v mlino Bakovec »izmaknil« dve vreči koroze, jo med Bakovci in M. Soboto širil v občestni jarek z namenom, da jo nazaj grede odpelje na svoj dom. Pri tem pa ni imel sreče, kajti vreče s korozo je opazil neki drugi šofer. Jih naložil na avto in odpeljal domov v Martjance. Za to krajo sta vedela šo-

Kdo v naših krajih ne pozna »Kovačevcev« — brigadirjev Mladinske delovne brigade »Heroja Štefana Kovača«, brigade mladih Prekmurcev? Na vseh velikih delovnih akcijah so bili: v Brckem, Samcu, Sarajevu, Novi Gorici, na avtocesti Bratstva-Etnosti, v Novem Beogradu. In vsakokrat se je brigada vrnila udarna — enkrat, dvakrat, trikrat, petkrat!

Mladinska delovna brigada »Heroja Štefana Kovača«, ki so jo soboški srednješolci sestavili minuli torek, sicer ne bo taka kot je bila brigada prejšnjih akcij. Manjša bo in pomagala bo le v pripravah za Prekmurski teden. Brigadirji pa zatrjujejo — in to drži: tradicija »Kovačevcev« bo šla častno naprej!

ferja Balcer iz Bakovec in Krenos Geza, vendar tega nista javila na medodajno mesto, kljub temu, da je bil Krenos takrat tudi član upravnega odbora podjetja.

Nadalje šofer Slihtuber Ferdo. Ta je za protiuslugo za razne »uslužnostne« vožnje, ki jih je naredil privatnim strankam, prosiščil od istih les, češ, da je revež in da bi si rad postavil lastni dom. Ta »kupčija« mu je še kar dobro uspevala; ves naprošeni les je preprodal naprej po zelo visokih cenah. Lastnega doma si pa še do danes ni postavil, niti ni izgledoval, da bi si ga v bližnji bodočnosti. Tako je v letu 1951 prodal Tovarni mesnih izdelkov 2,5 m³ desk za 24.000 din, od tega pa je dal 3000 din posredovalcu Flisarju, mizarju v tovarni, za nagrado. Poleg prorsnjavanja je dobil od gozdne manipulacije v Mačkovcih cca 3 m³ lesa po nižjih cenah, katerega je verjetno že tudi preprodal naprej. Ta les nedavno tega še ni bil poravnat, tamkajšnji uslužbenec pa o zadevi niso vedeli povedati nič točnega. Zadeva pa je verjetno znana Gombocu Rudiju iz Mačkovca, uslužbenec gozdne poverjenstva v Soboti, ki je Slihtuberju izdal nakazilo, Slihtuber pa je njemu vozil material za gradnjo nove hiše, ki je sedaj že gotova.

Pri vsem tem je razumljivo, če se je s takšnim umazanin poslom pečal sam šef Vlaž, da so ga posnemali tudi navedeni šoferji, kajti stari pregovor pravi: »Vrana vrani ne izkljuje očli.« Nerazumljivo pa nam je, zakaj ti ljudje še do danes niso bili klicani na odgovornost?

Mislimo, da se ni potrebno čuditi, če je zaradi takega vodstva in uslužbenec, ki so ga posnemali to okrajno podjetje v miru zaspalo. Seveda, treba bi bilo najti nekoga, ki bi vso to dejavnost pregledal malo podrobneje.

Navedli smo le nekaj primerov, med Sobočani pa se slihoje govorice, da je tega še več. Čudi nas, da so si nekateri uslužbeneci tega podjetja zgradili stanovniške hiše, ali pa se posedujejo obnovili, po uradnih podatkih pa je dokazano, da so prejemale redne plače v enaki višini, kot uradniki z enakimi funkcijami v drugih podjetjih, kateri pa si nikakor niso mogli privoščiti veselja, da bi postali lastniki hiš.

Kaj menite, prepih skozi to zadevo ne bi škodoval? Verjetno bi se hitreje razvtrila prašina okrog nje.

To in ono O DELU RDEČEGA KRIŽA v Prekmurju

Organizacija Rdečega križa je v svojem obstoju storila za človeštvo že toliko velikih in plemenitih del, da je skoraj odveč na tem mestu še razpravljati o tem. Vsaj nekaj o Rdečem križu ve domala vsak le malo razgledan človek. Povsod deluje ta plemenita organizacija, po vsem svetu. Tudi pri nas, v Jugoslaviji, v Sloveniji in tako tudi v našem Prekmurju. Vendar pa opažamo ravno pri nas, v Prekmurju, posebno v zadnjih mesecih vse premalo živahnosti in pravega dela organizacije Rdečega križa. O tem so se pomenili tudi na zadnjem sestanku Okrajnega odbora RK za Prekmurje.

Kaj se dela in kaj vse bi se dalo storiti? Mnogo, z eno besedo in prav tako na kratko: malo se dela. Neizogibno se je treba vprašati: ali je v Prekmurju res tako malo ljudi, ki se zavedajo tega važnega dela? V slehernem našem naselju je polno dela, izgleda pa, da manjka le osebe, ki bi na lastno pobudo začela in z voljo delala z ostalimi za napredek zdravstva in kulturnega stanja, za dvig zdravstva in končno tudi kulture na vasi.

RESNIČNO STANJE

tega se kaže ravno v najlepši luči. Le pogledimo! Higiena na vasi bi morala biti prvo geslo odborov RK. Koliko znamenitih vodnjakov najdemo po naših naseljih, neprimernih stranišč, primerov mazaštva, pa tudi zaostlosti v pojmovanju osebne snage, čistote stanovanj in podobno, tja do muh in drugih raznašalcev kužnih bolezni — vse to je torišče dela RK v naših dneh. Ljudstev ne pokačujejo samo vojne; mnogo več ljudi neha prej zaradi popuščenja, odstopanja pred navedenimi razmerami, ki rahljajo človekovo zdravje, prenašajo kužne bolezni in tako povzročijo prežgodnji konec.

Pa ne le to! Ali ni tudi RK soodgovoren za duševno in telesno moralo naših otrok, našega naraščaja, od katerega z upravičenostjo toliko pričakujemo in za katerega tudi gradimo vse veliko

in lepo v naši socialistični graditvi? Zanimati to soodgovornost je nemogoče. Koliko mladih ljudi nam zapelje na stranpota alkohola, prežgodnje kajenje in še kup podobnih zadev? In če se vprašamo, kako se bojujemo proti takim pojavom, ali bo dovolj trden naš odgovor?

Z malo volje in malenkostnim trudom bi si lahko vsaka vas opremila omarico za »prvo pomoč« z najpotrebnejšimi in najnujnejšimi zdravili, da je v primeru kakšne nesreče takoj pri rokah prva pomoč. Običajni izgovori, da se to ne da urediti, so jalovi; dokazujejo le vse premajhno skrb vaških odborov RK za izvajanje svojih nalog.

MISLIMO NA TO!

Vse se da, le če ljudje hočejo. Tudi pri RK je tako. Ljudem je treba pojasnjevati, vzgajati jih, dajati dobre nasvete, s predavanji in vzornimi prikazovanjem voditi k cilju. Odbori RK se morajo najprej zavedati tega. Zavedati se morajo svojih dolžnosti, ki niso enostavne a zato toliko bolj plemenite. Prav zato se mora sleherni zavedati važnosti funkcije, katero je prevzel in tako ne le od časa do časa, temveč nartno, nenehno vzgajati ljudi. Z dobro voljo, s požrtvovalnostjo, z onim velikim hotenjem in vero, da človek ne živi le sam zase, temveč tudi za druge, za soljudi, se da vse urediti.

O tem in še drugih problemih so razpravljali na zadnjem sestanku Okrajnega odbora RK v Soboti. Stara resnica: v slogi je moč, velja tudi tu, več kot za koga drugega pa velja za člana, za odbornika Rdečega križa. Letošnji pohod partizanskih patrolj na zgovorno dokazuje v vseh prekmurskih vaseh, koder so šle patrolje, so sanitetne ekipe vzorno opravile svoje naloge. Tako naj bo povsod, uspeh ne bo izostal — če bomo vsako akcijo in vse naše delo nartno, organizirano vodili.

Pa še nekaj ne smemo pozabiti: na izmenjavo izkušenj med posameznimi organizacijami. Obveščati se je treba medsebojno in prav tako z vsem seznaniti tudi okrajni odbor, ki bo tako lažje reševal skupne težave in dajal vsaj temeljite, koristne nasvete in na-

vodila. Tako obveščanje, sodelovanje bo tudi z druge strani za vse koristno, saj bo poglobilo priateljske vezi med odbori in člani RK v Prekmurju. Pomembna je akcija v soboški bolnici, kjer si večje število aktivistov RK pridobiva praktično znanje za nudenje prve pomoči in pravilno ravnanje s ponesrečenci. Njihova prisotnost po vaseh bo gotovo koristna.

Dopisnik Okr. odb. RK M. Sobota.

Liudska prireditve v Bodoncih

Dovolite, da opišem to prireditev tako, kot sem jo ogledal in slišal.

Nedelja, svetlo jutro polno sonca, a na bregu pred cerkvijo v Bodoncih se mešajo ljudje. Kolikor sem mogel oceniti, jih je bilo okrog štiri sto. Nekateri z nasmejanimi obrazi, drugi zopet polni pričakovanja, kakor da se bo nekaj zgodovinskega zgodilo danes v Bodoncih. Tudi sam sem se pomešal med ljudi in vprašal, kaj se je zgodilo.

»Ze gredo,« mi je odvrnil nek mladenič, kateremu sem križal pot. In že jo je popihal. Jaz pa za njim. Obstal sem pod velikim papirjem čez cesto, na katerem je bil napis »cilje«. Moja radovednost je postojala vse večje.

»Ze gredo,« se je oglašala množica. »Kdo neki prihaja?« sem vprašal. »Kaj, ne veste!« mi je očitalo odgovoril nekdo »Kolesarji vendar!«

In res. Pod bregom izpod cerkve so se pokazali kolesarji. Pritiskali so neusmiljeno, da bi čim prej prišli na breg. Potem so bežali s kolesom in zopet vozili.

Mlad fant, ves potem, je privozil skozi cilj. Komisija s papirji in urami v rokah je ugotovila, da je to Vlaž Aleksander, tekmovalac iz Bodonce.

Toda, tukaj niso bili samo ljudje iz Bodonce. So dirkači iz Vadarec, Beznovec, Strukovec, so fantje iz Zenkovec in Pužavce. Vsi želijo biti prvi, toda to je lahko samo eden in ta je bil Sanih. On dobi nagrado, ki jo je pripravil odbor za najboljšega.

Razstava

Tudi razstavo so imeli v občinskem merilu. Vsaka vas je nekaj postavila v

šolsko sobo. Skočil sem pogledat. Vsi obrtniki so razstavljali. Dožnjeni so viseli s stropa nad stoli, malimi sodčki, nad zelo lepo izdelanimi kolicami. Ki so bila prodana na licitaciji zvečer, nad lepimi izdelki Tanackove in Porodešove, nad umetnimi rožami. Sicer so mi obetali, da bomo vse to videli v Soboti, na Prekmurskem tednu. Pa potolažimo do tedaj radovednost.

Prišel sem ven ob pravem času. Na dvorišču je letel človek za človekom, po zraku na prostor, zasipan s peskom. Prijelo me je, da bi še sam skakal. Toda...! Leta ne dajo in noge so težke. Zato sem si zadal drugo nalogo; napisal bom, kar vidim. Vsa po svojih sposobnostih naj dela, sem si mislil.

V skokih pa niso imeli sreče Bodončarji. Frumen iz Strukovec je odnesel zmago.

»Friške klobase« je kričal precej rejen mesar ter jemal klobase in hrenovke iz male pečice. V ta vrišč se je mešal glas harmonike in petje iz zaprtega prostora. Napravil sem skok v višino čez šolske stopnice in se znašel v šolski sobi. Tu je bilo veselo! Mlad, toda na žalost slep cigan je zelo lepo igral na harmoniko in cigančki so glasno prepevali. Izgleda, da je njihov delež petje, ker jih nisem srečal pri ostalih tekmovaljih. Pa so še zaplesali. Da sem malo mlajši, bi se še jaz zavrtel. Tako pa...! Pustil sem jih, ko so začeli peti »Čergo moja«.

Pa nikar ne pomislite, da so samo odrasli nastopali. Ne, vsi so nastopali. Fantje dekleta, pionirji in pionirke, a oni iz množičnih organizacij so delali

drugod. Bili so v komisiji, ki je sproti ocenjevala, bili so za mizami, kjer so bile »friške klobase« in brizganci, pri značnih puškah, kjer so vsi streljali in dobivali za točne pogodke darila, pri bonbonih, pri pogrnjenih mizah, skratka povsod, kjer je trebalo delati. Organizacija je »klapala« skoraj nemotno.

Beseda o pionirjih. Vse so delali, kar so videli pri starejših. Skakali so, tekli, le koles niso vozili. Zato pa so naredili nekaj, kar niso storili odrasli. Tekli so v vrečah, po vseh štirih, vozili so samokolnice in pri tem so jim pomagale skrbne matere. Ko so padali kot zajd v teku v vrečah, so jim matere pomagale vstajati in vsaka je vlekla za svojega pionirja.

»Jezus, kdo bo prvi,« je vzdihnila za menoj ženska srednjih let. In ko je prikupen mali Sipoš šel prvi skozi cilj, je sosedka rekla:

»Ta je pa od vragla«

Pa so se pionirji postavili pred cerkev in so prav lepo izvedli proste vaje. Vodila jih je učiteljica, Zal, da jih je nastopilo le devet.

Potem je sledila zadnja točka pionirjev.

Ustavili so promet

Pionirji so si začrtali igrišče kar na glavni cesti, ker Bodoncem manjka prostora. Zaigrali so »Med dvema ognjema«. Stari so gledali, marsikatera mamička je dobila v glavo žogo od svojega lastnega sina, kar je povzročilo splošno zadovoljstvo in smeh in igra se je razvijala. Dekle se je stisnilo k fantu, da se zavaruje ostrih žog pionirjev in tako je žoga zletela v fanta. In spet smeh. Ne vem, kdo je zmagal, le to vem, da so Vadarčani poslali veliko igralcev

PO PREKMURJU IN PREKIJU

Iz Apač poročajo

Na zadnjem zboru volivcev v Apačah — udeležilo se ga je nad 100 ljudi — so se pomenili o dokaj pomembnih rečeh. Tako so na zboru sklenili, da bodo v svojo pomoč socialno šibkejšim prebivalcem prispevale posamezne družine po 50 do 150 dinarjev. Z zbranim denarjem bo razpolagal občinski ljudski odbor in iz vsote izplačeval podpore. Nadalje so sprejeli važen sklep o kanalizaciji glavne ulice Apač. Kanalizacijo bodo izvedli v dolžini 100 metrov. Za nabavo cementnih cevi bo prispeval občinski ljudski odbor, kopanje jarkov, prevoz gramoza in ostala zemeljska dela pa bodo opravili kmetovalci s prostovoljnim delom.

V kolaradskem hroštu vidijo Apačani nevarnega škodljivca svojih krompirjevih nasadov. Zato so se tudi resno spoprijeli z njim, še posebno, odkar so bila nedavno odkrita njegova žarišča. Odslej ob nedeljah redno pregledujejo krompirjeve nasade. O tem so se pomenili tudi na zboru volivcev.

Letošnji pohod partizanskih patrolj po Apaški kotlini je bil uspešno izveden. Pa tudi sama proslava Dneva vstaje v Apačah zasluži enako priznanje. Prireditve se je udeležilo okrog 200 ljudi. V pohodu partizanske patrolje se je lepo izkazala organizacija Zveze borcev v Apačah.

Člani Zveze borcev se zelo zavzemajo za dograditev zadružne dvorane v Apačah. Tak prostor je nujen potreben za nadaljnji razvoj kulturno-prosvetnega dela. Zato je organizacija Zveze borcev dala pobudo, da bi dogradili zadružno dvorano do 18. oktobra, t. j. do pričetka VI. Kongresa KPJ. Na to pobudo so navezali še sklep, da bodo pridili tumbolo, katere čisti dobitek bodo uporabili za dograditev dvorane.

Apačani so prepričani, da bodo proslavo VI. Kongresa KPJ imeli že v dograjeni zadružni dvorani.

Gornja Radgona

Prostovoljno gasilsko društvo v Radgoni je slavilo 3. avgusta sedemdesetletnico obstoja.

V soboto pred jubilejem je društvo priredilo uspešno akademijo s pestrim sporedom. V simboličnih slikah je bilo prikazano gasilsko delo. Po akademiji so se razdelile značke za dolgoletno službovanje članom društva.

Drugi dan nas je budnica pozvala na sektorsko vajo za Radgonski sektor, ki je bila vključena v proslavo. Prvo mesto je zasedlo domače društvo, kljub močni konkurenci ostalih.

Ob deseti uri je številna povora krenila iz trat proti gasilskemu domu, kjer je bila slovesno odkrita spominska plošča članom prostovoljnega gasilskega društva Radgona, ki so padli kot žrtve osvobodilne borbe. Pri odkritju je sodelovala četa JLA in s trikratno salvo počastila spomin na življenja, darovana za našo svobodo. Zgodovino padlih sta podala društveni predsednik in zastopnik Zveze borcev.

Po počastitvi padlih borcev je povorka krenila na trg, kjer je bilo slavnostno zborovanje v počastitev društvene sedemdesetletnice. Zborovanja so se udeležili zastopniki množičnih organizacij, ljudske oblasti republiške in okrajne gasilske zveze. Zgodovino društva je podal tov. Cividini. Ta pregled društvene zgodovine nam je jasno predložil ogromno delo katero je društvo izvršilo v svojem obstoju. Društvo je v sedemdesetih letih obvarovalo za 31 milijonov vrednosti ljudskega premoženja. Govorili so še zastopniki republiške zveze, mestne občine in okrajne gasilske zveze.

bodonske šole izven kroga in prav tako obratno.

»Grevja se enkrat« je rekel kasneje zmagovalec kolesarske dirke onemu, ki je zasedel drugo mesto in ga je to bolelo. Hotel je biti prvi, a prvi ne morejo biti vsi. To je namreč bil zadnji stavek precej žolčne diskusije. Toda ožgal je. Drugi se ni odzval prvemu in ta je ostal prvi, tudi s privoljenjem drugega.

Sektorski vodja gasilcev je spretne organizator, to mu je treba priznati. Gasilci so se dobro odrezali. Pa ne samo gasilci, 34 gasilk sem našel in vse mlada dekleta. Tako so korakale, da se je nekda starejša iz nevoščljivosti kar obregnila ob dve mladi.

»Poglej, kak ti dve bršeta!« je rekla svoji sosedki, Dekleta pa so le čvrsto stopala naprej. Saj je tudi prav; po vajah so gasilci pozdravili državno in partijsko zastavo.

Huda borba. Makariju se je poškalilo.

Da, tek na sto metrov. »Konkurenca« velika. 12 moških je stalo ob beli črti. Med njimi je tudi vaški gostilničar Makari. Prerokovali so mu, da bo prvi. Pa ni bil. »Vrežale ga je mladi Vadarčan Banfi. Makari je bil tretji. Da ne bi ljudje mislili, da ne ve teči, se je opravičeval:

»Meni se je poškalilo!«

Jaz sem si pa mislil, da se pač ob mladih vsem nam starejšim »škali«.

Kar naenkrat so se še gasilke postavile na belo črto za tek. Da se ne bi Vadarčani preveč »stimali«, je tokrat bila prva Fartekova Regina iz Beznovec. Za njo je prišlo šest mladink skozi cilj.

Pogledal sem še skoje v višino, kjer

ne zveze. Okrajni poveljnik je v imenu okrajne zveze izročil društvu spominsko diplomu.

Popoldne so gasilci okoliških društev z domačini izvedli mokre vaje in proste vaje za festival. Člani in članice društev Kapela in Črenjenci pa so prikazali več simboličnih vaj.

NESREČA PRI KOPANJU

Prejšnji teden je postal žrtev vode mail, šestletni Flegarjev Aleksander iz Sobote. Z dve leti starejšim prijateljem Cirilom sta odšla na kopanje v Ledavo. Prišla sta do tolmuna, verjetno na rob cementne stene, porasle z algami, kjer je malčku spodrsnilo da je padel v tolmun, globok dva in pol metra.

Pomoč je bila prepozna, voda je svoj žrtev že končala. Stari, spet resen opomin: pazite na svoje otroke!

IVANJKOVCI Frontne organizacije na področju občine Ivanjkovi so zbrale za politične kolonije nad osem tisoč dinarjev prostovoljnih prispevkov. Čeprav je večina frontovcev rada pomagala našim malčkom, pa so se našli tudi posamezniki, ki niso ničesar prispevali. Tako je večji kmet Alojz Poljanec brez dinarja odpravil zbiralca.

BOLNICARSKI TEČAJ protiletalske zaštite je obiskovalo 15 mladink, ki so uspešno prestale

Okrajna obrtna zbornica Ljutomer

Delo na OOOZ v Ljutomeru je zadnji čas zelo živahno. Sklepa se učne pogodbe med mojstri in vajenci. Vendar vse kaže, da bo letošnje leto vpisanih manj učencev v gospodarstvu kakor prejšnja leta; posebno privatni sektor kaže precejšnje nazadovanje.

Upravni odbor bo imel dne 14. t. m. redno sejo ob 15. uri v zborniški pisarni. Na dnevnem redu so važna obrtniška gospodarska vprašanja, kakor: bančno poslovanje, o izdaji delavskih knjižic, sindikalna vprašanja, davčne obvezne, sklepanje delavskih pogodb itd. Zato je zaželena polnoštevilna udeležba odborovnikov.

Vajenci, ki so že naredili zaključne izpizite iz strokovne šole ali tečaja in jim poteče vajeniška doba, pa se še niso prijavili za praktični izpit, naj to storijo takoj. Izpitni komisiji pri OOOZ naj pošljejo naslednje: Prošnja, kolikovo s 30 din, učno pogodbo, spričevalo o zaključeni strokovni šoli ali tečaju

Okrajna gasilska zveza Ljutomer

Priprave za Ljubljanski festival so v glavnem končane. Zadnji nedeljo so se vršile sektorske vaje na Vitanju za sektor Miklavž, v Bunčanih za sektor Vučja vas in v Radgoni za radgonski sektor. Nekatera društva še niso prijavila točnega števila udeležencev za Ljubljano, zato naj to storijo takoj. Vsi udeleženci morajo imeti s seboj gasilsko izkaznico kakor tudi osebno. Sektorski poveljnik so dolžni udeležence iz svoje gasilske skupine skupno pripeljati na železniško postajo in skrbeti za red med potjo in v Ljubljani. Priidržite se vsi navodil, katere izdaja republiška zveza v »Bilteni«. Čas odhoda bomo pravočasno sporočili sektor-skim poveljnikom.

OBRTNIKI, PODJETJA IN USTANOVE!

Za letošnji Prekmurski teden in okrajno gospodarsko razstavo v Ljutomeru bo izšel naš tednik v večjem formatu — s pestrim gradivom in oglaš raznih podjetij, ustanov in obrtnikov. — Oglašujte v našem tedniku. Oglase zbira Anica Zupejeva, prodajalka časopisov, Ljutomer, Glavni trg.

so tekmovali mladinci. Zenkovičari se niso dali. Beznec je zasedel prvo mesto. Vsaka vas ima sposobne ljudi.

Nenadoma so vsi ponovno bežali k cesti. Seveda tudi jaz za njimi. Okrog 300 ljudi je ob cesti. Eni se smejejo, drugi ugibajo zmago, toda vsak komaj pričakuje začetek dvoboja. Teknujeta krčmarja. Zenkovski Sparas ima deset metrov »fora«. Makari iz Bodonec pravi, da ga bo posekal, in v orkanu smeja je zmagal nad debelim zenkovskim, bodonskim krčmar.

Zatem je povorka krenila na strelišče. Polodne je že minilo, a spored so začeli ob sedmih zjutraj. Nikakor ni bilo konca 60 ljudi je bilo na strelišču. Ne vem, kdo je zmagal, opazil sem le, da so nekaj nagajale puške in da sta dve puški premalo za toliko strelcev. Ni mi pa ugajala prevelika »korajža« strelcev. Previdnost še ni strah in v bodoče bodo morali strelci malo bolj spoštovati »vrateno linijo« in je ne bodo smeli tako prekratičiti, kakor so to naredili v nedeljo. Ljudje pametno pravijo: Ljudje ne govorijo zastoj, da vrag nikdar ne spi.

Se se nisem prav oddahnil od strelcev in ljudje so se znova zbirali za kulturni program. Ta je bil prav ljudski. Nastopil je majhen pionir, ki je zmagal v teku v žakljih, za njim mladinec, nato je sledil najlepši del programa. Nastopale so plesne skupine. Za razliko od ostalih skupin so tukaj nastopali starejši ljudje. Za enega so rekli, da se že bliža šestemu križu. In vendar je tako veselo opetel z nogami, da mu lahko mnogi mladi zavidajo. Tri plesne skupine so izvedle ples. Najprej so nastopili Beznovičari, potem Vadarčani in na koncu Zenkovičari. Menim, da bi jih okrajni odbor za prireditve

izkušajo pred ocenjevalno komisijo. Tečajnice so pridobile solidno znanje za sanitarno-bolničarsko službo. Spričevala z odličnim uspehom so dobile Katka Vogrinec, Angela Gaberc, Terezija Prašnik in Matilda Zadravec.

PROSLAVA OB DNEVU LJUDSKE VSTAJE. Že v nedeljo pred velikim praznikom so pripadniki ljudske armade priredili v Ivanjkovcih uspešno akademijo. Uprizorili so igro, zaplesali srbska narodna kola in zapeli par narodnih pesmi. Gledalci, ki so njihovo nastop navdušeno pozdravili, so se zlasti nasmajali duhoviti šaljevcem. Domača Zveza borcev je priredila srečeval. Na predvečer so po bližnjih gričih zagoreli kresovi, naslednji dan pa je bila na sedežu občinske svečane seja ljudskih odborov in predstavnikov množičnih organizacij.

KOSTANJ. Člani protiletalske zaštite, gasilci, bivši borci in aktivisti ter mladinci predvojaške vaje, so v čast Dneva ljudske vstaje priredili večji manever v središču občine. »Letaški napad« je bil prva samostojna obrambna akcija v naših krajih. Čeprav nastopajoči niso imeli potrebnih izkušenj, so kljub temu svoj »krat« uspešno prestali in z dobro voljo dokazali, da so pripravljeni braniti imovino in življenja svojih. Najbolje so se odrezali gasilci in mladinci predvojaške vaje pri napadu na določene objekte, pa tudi člani Rdečega križa so pod vodstvom Marije Čankarjeve pokazali svojo izredenost. Po končanih vajah so se udeleženci zbrali pred spomenikom padlih borcev in poslušali podzdravni nagovor OB LO tov. Hergule, nakar so odšli v dvorano prosvetnega doma, kjer so slišali oceno svojega nastopa. Ocenjevalna komisija je ugotovila, da je bil manever srednjedobro izveden.

in potrdilom mojstra, da je bil vajenec ves čas zaposlen pri praktičnem delu v delavnici. Vse kandidate bo izpitna komisija pismeno obvestila o času in kraju praktičnega izpizita za prosljevo stroko.

Za obrtnike bivšega radgonskega okraja bo uradni dan vsako sredo v Radgoni v prostorih občine. Tam se bodo tudi sklepale pogodbe z vajenci.

Vsi obrtniki bivšega radgonskega okraja, kateri imajo še kakršne koli zahteve ozir. katerim še bivša Radgonska zbornica kaj dolguje, se naj oglašijo do konca t. m. s potrdili na OOOZ v Ljutomeru (vplačani in ne vrnjeni zneski vplačani za otroške doklade itd.). Poznejše prijave se več ne bodo upštevale.

Zadnji tedni pred praznikom Prekmurja

Le še dobrih štirinajst dni — in »Prekmurski teden«, o katerem že nekaj mesecev sem toliko slišimo, govori-mo in pišemo, se bo odprl pred nami. Lahko trdimo že sedaj, da bo »Prekmurski teden« ne bo prikazan le v raz-murja in da bo v njem sodelovalo do-mala celotno prebivalstvo. To se odra-ža že v prireditvah, ki se odvijajo po naših vaseh, predvsem občinskih sredi-ščih z začetkom tekočega meseca. Ne le v štirinajstih dnevih »Prekmurskega tedna« v Soboti, že ves mesec pred tem se pripravljajo naši Prekmurci na svoj praznik, na dneve, ko si bo lahko vsak ogledal in ocenil velik razvoj in napredek povojnega Prekmurja. Naš »Prek-murski teden« ne bo prikazan le v raz-stavah in prireditvah v Soboti, vse dru-gačen in večji je njegov pomen. Lahko bi skoraj zamenjali teden z mesecem, saj je vsako nedeljo večja ali manjša prireditev v enem in drugem koncu okraja. Kulturne, športne, telovadne in ostale prireditve se vrstijo nedeljo za nedeljo in kar v več vaseh obenem. Prihodno nedeljo bodo imeli večje in manjše prireditve kar v osmih občinah.

Zelo lepo so pripravili svoje prireditve v šalovski občini. Odvijale se bodo pa kar v treh vaseh.

V Čepincih, Šalovcih in na Hodošu

Minulo nedeljo so začeli v Čepincih. Kulturni spored se je odvijal v dvorani

»Prekmurskega tedna« lahko pripeljal v Soboto.

Sledila je še enodejanka, toda te ni-sem videl, ker sem moral pohiteti na-prej.

Odbor, ki je priredil to prireditev, je ogromno delal. Ne smemo pa pozabiti na ostale ljudi, ki so veliko pripomo-gli, da je prireditev lepo izpadla. Tako gasilci kot ostala društva in sicer iz vseh vasi. Nekateri posamezniki so tudi veliko storili. Tov. Beznec je bil trudi od jutra do večera, pri kulturni-kih je tov. Fujs delal za tri, in sektor-ski gasilski vodja je prav lepo pripra-vil svoje gasilce. Seveda, s tem se bom še komu zameril, toda naj mi oprost; ne poznam vseh ljudi. Vsekakor pa gre priznanje članom vseh organizacij in društev, ki so s svojim sodelovanjem dokazali, da se zavedajo potrebe vsestranskega dviga vasi.

Nagrade za tekmovalce so bile pre-cej drage in okusne. Videl sem plašče za kolesa, klobuke, rokavice, pletene reči, obrtniške izdelke. Slednje so dali obrtniki cele občine za najboljši tek-movalce. Toda ko je tov. Beznec za-prosil navzoče, naj vsak nekaj prispeva za ta fond, je za menoj zamomljal sta-rejši glas:

»Jaz jim nič ne dam. Njemu enak glas je pritril:

»Jaz tudi nič ne dam. Kodliš.«

Vedel sem, kake vrste človeka sta ta dva. Pravimo, da so to ljudje, ki jim ne diši naša stvarnost. Nič zato, bore malo je takih, naša stvarnost je močnejša od njihovega mišljenja.

Ko se je že zvečerilo, je množica v Bodoncih veselo rajala, prijetno in ve-dro razpoložena. Občinski dan v Bodon-ci je prava ljudska prireditev.

Ante Novak

Za spomin

Za olepšanje Sobote se je zadnji čas že mnogo naredilo in se še dela. Vendar so vsa dela preveč usmerjena na središče mesta, na Trg zmage in Titovo ulico. O tem smo že nekaj poročali pred tedni; na Trgu zmage pa delajo in urejujejo tudi zadnje dni. Delo se nadaljuje in brez dvoma, da bodo ta predel mesta tudi primerno uredili.

Kaj pa po drugih ulicah? Nekateri ulice so dobile gramoz in to je skoraj vse. Vse drugo pa je ostalo po starem. Ali se res ne da pomagati in s hiš od-straniti starodavne napise, ki ne slu-žijo v lepoto mestu niti v čast lastni-kom hiš?

Včasih smo v svoji navdušenosti po-pisali zidovje hiš z raznimi parolami. Ne bi bilo prav, to kritizirati, kajti imelo je svojo dobro in koristno stran. Danes pa nam taki napisi po zidovju niso več potrebni; zato je tudi prepo-vedano pisati nove, stare pa, jasno, je treba preplestati. Toda, žal, mnogi last-niki hiš se za to ne zmenijo.

Tako za Rusko ulico lahko rečemo, da je neke vrste spominska ulica. V njej najdemo stare napise, ki spadajo bolj med spomine in v zgodovino kot v sedanost. »Vsi na fronto, vse za fronto!« »Vse sile za dokončno zmago!« »Živela ZSM!« »Živel SKOJ!« in po-dobne parole ne spadajo v sedanost. Marsikoga, ki ni preživel tistih let v Soboti ali Jugoslaviji, pa lahko zme-dijo, ker ne bo razumel, kaj pomenijo. Na to bi morali pomisliti predvsem se-daj, ko prihajajo na obisk naši rojaki iz Amerike in drugod, pa tudi drugi tuji. Podobne napise lahko najdemo tudi po drugih ulicah.

To pa še ni vse. Na nekaterih hišah je opaziti še napise v rušini, ki po-vedo, kje se je nahajala katera ruska vojaška enota ob pohodu skozi Soboto. Ti napisi »krasijo« hiše že celih sedem let. Ali so tako dragoceni ali jih iz kakih drugih razlogov ni mogoče od-straniti? In napisi, ki spominjajo na okupacijo?

Gotovo ni nobenega upravičenega razloga in ne more biti nobenega pra-vega izgovora. V teh letih bi lastniki hiš lahko preplestali svoje hiše ali vsaj napise, če bi se le malo potrudili. Bodo to storili vsi zdej za Prekmur-ski teden?

zadružnega doma. Poleg nastopa šalov-skih pionirjev so izvedli tekmovalje harmonikarjev, folklorna skupina iz Hodoša je prikazala nekaj madžar-skih narodnih plesov. Na prireditvi, ki se je veselo nadaljevala z ljudskim ra-janjem — je bilo okrog 400 ljudi. Ste-vilni obiskovalci so prišli iz Hodoša, Salovec in drugih vasi.

Prihodno nedeljo bodo nadaljevali v Salovcih, a naslednji dan na Hodošu. Ša-lovcani so dogradili svoje kopališče in bodo ob tej priložnosti v nedeljo iz-vedli plavalne tekme in tekme v odboj-ki in nogometu. Prireditve šalovske občine pa bo zaključil športni dan na Hodošu, kjer bodo pomerili svoje zmogljivosti mladinci iz vseh vasi ob-čine.

V Prosenjakovcih in Tišini

bodo zadostili svojim obveznostim. Prvi prireditelj večje gospodarske, drugi pa živinorejske razstavo, oboji pa bodo izvedli kulturni in športni spored.

Prosenjakovci bodo imeli gospo-darsko razstavo odprto ves teden, do naslednje nedelje, za zaključek se bo-sta pomerili dve najboljši nogometni enajstorici prosenjakovske občine. Zdej v nedeljo pa bodo prikazali dve igri, nastopila bosta tudi pevski zbor in plesna skupina.

Na Tišini se bodo predstavili z ži-vinorejsko razstavo, tekmovaljem naj-boljših oračev občine in kulturnim spo-redom. Pa tudi lahkoatletsko tekmoval-je in šalovski dvoboj dveh moštev bosta poživila občinski praznik na Ti-šini.

Črensovci, Martjanci in Gančani

Prav tako v nedeljo se bodo odvijale prireditve v omenjenih treh krajih. V Gančanih bodo uprizorili Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja«, popoldne bodo izvedli svoje vaje gasilci, ostali kulturni spored pa obsega nastop pio-nirjev, pevskega zbora in vaške godbe. Gostovala bo folklorna skupina iz Bel-tincev.

V Črensovcih bodo prireditve malo obširnejše. Izvedli bodo kolesarske dir-ke, na progi 5 km skozi Dolno, Srednjo Bistrico in Črensovece. Popoldne bo združen nastop godbe na pihala in pev-skega zbora. Naslednji nedeljo pa bodo izvedli tekmovalje v lahkoatletiki, dramska skupina domačega IZUD pa bo nastopila z igro »Ugasle luči«.

Tešanovčani bodo imeli v soboto zve-čer kulturni, v nedeljo pa ves dan športni spored. V kulturnem sporedu bodo sodelovali: igralska družina, har-monikarji in deklamatorji. Nedeljski spored pa obsega tekmovalje v šahu, odbojki, lahkoatletiki; obeta se tudi ko-lesarjenje.

Tako se vse Prekmurje pripravlja na svoj praznik »Prekmurski teden«, ki bo prikazal ta kočček slovenske zemlje v borbi za gospodarski, politični in kul-turni napredek.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 8. avgusta — Miran, Ciriak Sobota, 9. avgusta — Janez, Roman NEDELJA, 10. avgusta — Lovrenc Ponedeljek, 11. avgusta — Veselko, Aleksander Torek, 12. avgusta — Klara Sreda, 13. avgusta — Lijana, Kasijan Četrtek, 14. avgusta — Demetri Petek, 15. avgusta — Darko, Vneč, D. M. Sobota, 16. avgusta — Rok NEDELJA, 17. avgusta — Radigoj, Julijana

Sonce vzhaja v nedeljo, dne 10. avgusta, ob 4.53, zaide ob 19.20; dolžina dneva 14.27; v so-boto, dne 16. avgusta, vzhaja ob 5.02, zaide ob 19.09, dolžina dneva 14.07. Gibanje lune: zad-nji krajec v torek, 12. avgusta, ob 14.27.

SPOMINSKI DNEVI: 10. avgusta 1942. leta so Nemci nadaljevali z ofenzivo proti partizanom na Jelovici. Enote I. in II. grupe odredov so se spretno prebijale skozi sovražne obrobe in pri nekem jurju zaplenile dragoceni material z na-trati. — 14. avgusta 1942. leta se je pričela ve-lika italijanska ofenziva proti slovenskim par-tizanom na Kočevskem Rogu. — 16. avgusta 1941. leta so Nemci zažgali prvo slovensko vas, Račico na Goranskem.

KINO

KINO SOBOTA predvaja od 8. do 10. avgusta angleški film »HOTEL SAHARA«. Od 12. do 14. avgusta angleški film »MR. EMANUEL«.

KINO LJUTOMER predvaja od 8. do 10. avgusta ameriški film v naravnih barvah »TISOČ IN ENA NOČ«. 13. in 14. avgusta ameriški film »ZMAJEVO SEME« II. del.

KINO RADGONA predvaja 9. in 10. avgusta ame-riški film »ZARADI NJEGA«. 13. in 14. avgusta angleški film »FANNY«.

KINO LENDAVA predvaja 9. in 10. avgusta ita-lijanski film »GRENKI RIŽ«. 12. avgusta ame-riški film »ZENA S TROJNIM ŽIVLJENJEM«. 16. in 17. avgusta ameriški film »JANE EYRE«.

KINO GRAD predvaja 10. avgusta ameriški film »TARZAN ZMAJUJE«.

KINO PROSENJAKOVCI predvaja 10. avgusta jugoslovanski film »BARBA ZVANE«.

V NEDELJO, DNE 10. AVGUSTA

vsi na

OBČINSKI PRAZNIK v Tišini

Živinorejska razstava, tekmovalje oračev, športni nastopi.

Popoldne velika zabava na dvorišču Zadružnega doma.

Vabi odbor

MALI OGLASI

Beseda din 5. Za pismeno dajanje na-slovov je priložiti din 20.

VELIK LEKSIKON, leposlovne in šol-ske knjige v madžarsčini na prodaj. Ogled med 16. in 18. uro v Soboti, Ivanocijeva 39.

POSESTVO 3,60 ha ugodno prodam. In-formacije dobite v občinskem LO Ljutomer.

Obiščite GOSPODARSKO RAZSTAVO v Prosenjakovcih

od 10. do 17. avgusta v Zadružnem domu

Otvoritev razstave bo v nedeljo, 10. avgusta 1952 ob 8. uri zjutraj

nato kulturni spored z nastopom pevskega zbora, igralske družine in plesne skupine.

Ob 16. uri uprizori madžarska igralska družina v madžarskem jeziku igro

»GYONGYOS BOKRÉTA«

Po sporedu

LJUDSKO RAJANJE!

Za dobro postrežbo v nedeljo in ves čas razstave preskrbljeno!

Pripravljalni odbor

Kam bomo šli v nedeljo

OBČANI ČRENOSVOSKE OBČINE —

V nedeljo vsi v Črensovece na občinski praznik. Popoldne ob 13. uri kolesarske dirke iz Spodnje in Srednje Bistrice do Črensovec. Ob 15. uri v Črensovcih nastop godbe in pevskega zbora, nato pa vesela zabava z dobro postrežbo in plesom za staro in mlado.

CE PRIDETE V GANCANE, boste našli vse v prijetnem razpoloženju. Za videti bo marsikaj, predvsem popoldne. Proti večeru pa bo zapela harmonika in veselje bo skupno. Pridite!

V ROGAŠEVCIH bo kar prijetno ob športnih nastopih, pa tudi oni, ki imajo kulturne sporede, bodo prišli na svoj račun.

Obiščite v nedeljo Rogoševce!

TUDI MARTJANCI vas vabijo v ne-deljo. Športni spored, dirke kolesarjev — zvečer pa prijetna zabava. Pridite, ne bo vam žal!

OGLEJTE SI NASE KOPALISCE — vabijo Salovčani. Ne le v Soboti, tudi v Salovcih vas reši vročine voda. V ne-deljo pa celo plavalne tekme — in še kaj! Kar v Salovce v nedeljo, vsi bliž-nji in daljnji!

VELIKA OKRAJNA GOSPODARSKA RAZSTAVA V LJUTOMERU

od 24. avgusta do 7. septembra 1952

Vabljeni!

RAZSTAVNI ODBOR.

ŠPORT

XV. olimpijske igre so končane

Zadnji dan olimpijskih iger dve srebrni kolajni za Jugoslavijo

Nogomet Jugoslavija : Madžarska
0 : 2 (0 : 0)

Za odločilno tekmo olimpijskega nogometnega turnirja med Jugoslavijo in Madžarsko je bilo ogromno zanimanje, saj se je na olimpijskem stadionu zbralo nad 60.000 gledalcev.

Sodniku Ellisu (Velika Britanija) sta se moštvi predstavili v naslednji sestavi:
Jugoslavija: Beara, Stanković, Crnković, Čajkovski, Horvat, Bošković, Ognjanov, Mitić, Vukas, Bobek in Zebec.

Madžarska: Grositz, Buzansky, Lantos, Bozsik, Lorant, Zaharias, Hidegkuti, Kocsis, Palotas, Puskas in Czibor.

Sam začetak igre je bil precej miren, toda kmalu sta obe napadalni vrsti izvedli nekaj napadov, ki so se končali z ostrimi streloma na vrata, vendar sta bila oba vratarja na mestu. Posebno Beara se je izkazal, saj je ubranil nekaj zelo nevarnih strelav. V 35. minuti je celo ubranil enajstmetrovko, ki jo je streljal Puskas v desni spodnji kot. Proti koncu prvega dela igre je napadna vrsta Jugoslavije boljše zaigrala, vendar jože nikakor niso mogli spraviti v mrežo.

Prve minute igre drugega polčasa so pripadle Madžarom, ki so nekajkrat ogrožali vrata Beara, vendar brez uspeha, kajti ožja obramba z Bearo na čelu je bila na mestu. Kmalu je tudi napadna vrsta Jugoslavije pošteno zaposlila ožjo obrambo Madžarov, vendar so napadali pri streljanju na vrata preveč oklevali, kar je izkoristila madžarska obramba in odvezala za strel pripravljene jože. V sredini drugega polčasa je moštvo Jugoslavije precej popustilo in so Madžari začeli izvajati nevarne akcije pred našimi vrati. V 26. minuti so tudi dosegli uspeh, ko se je Puskas prebil skozi našo obrambo; Beara je v odločilnem trenutku zapustil svoja vrata in Puskas je tako plasiral žogo v prazna vrata. Po tem голу so Madžari ojačali svojo obrambo in začeli z zavlačevalno taktiko. Napadna vrsta Jugoslavije je imela za tem še nekaj prilik za izenačenje rezultata, toda strelca ni bilo. V predzadnji minuti igre so Madžari nepriznani izgnali pred našimi vrati dosegli drugi gol. Tako je moštvo Jugoslavije, kljub temu da je bilo popolnoma enakovredno nasprotniku, nesrečno tekmo izgubilo. Vsekakor pa je napadna petorica bila slabši del moštva in ni izpolnila tega, kar se je od nje pričakovalo. S tem je moštvo Jugoslavije doseglo drugo mesto za Madžarsko, tretje pa moštvo Švedske. Uspeh Jugoslavije je vsekakor lep in zasluži naši nogometaši vse priznanje.

Srebrna kolajna tudi v waterpolu

Jugoslavija : Italija 3 : 1 (0 : 1)

Zadnjega nasprotnika na turnirju v waterpolu je imela naša reprezentanca v olimpijskem prvaku Italiji. Čeprav so Italijani dosegli prvi gol in se je s tem zaključil tudi prvi del igre, so naši v drugem polčasu dosegli tri gole in s tem pomembno zmago. S to zmago smo skupno z Madžarsko dosegli pet točk, vendar so imeli Madžari boljšo razliko v golih, tako da je naše waterpolo moštvo zasedlo tudi drugo mesto in tako osvojilo drugo srebrno kolajno. Naši waterpolisti so se tako zelo dobro odrezali proti vsakemu pričačevanju. Poleg tega, da so premagali olimpijskega prvaka Italijo, so dosegli zmago nad evropskim prvkom Nizozemsko in igrali neodločeno z novim olimpijskim prvkom Madžarsko. Končni vrstni red udeležencev v waterpolu je naslednji: Madžarska, Jugoslavija, Italija, ZDA, Nizozemska, Belgija, ZSSR in Španija.

Se nekaj uspehov in neuspehov jugoslovanskih tekmovalcev

Po 24 letih prva zlata kolajna

Prvo zlato kolajno na olimpijskih igrah po 24 letih je za Jugoslavijo osvojil četverec brez krmarija splitskega »Gusarja«. Za tekmovalce četvercev se je prijavilo 21 čolnov, v finalu se jih je pa plasiralo le pet. V finalu so prevzeli Jugoslavlani s svojo sijajno zmago v hudi borbi, kjer so prišli na cilj pred Francijo in Finsko.

Uspeh Dangubiča v metu kopja

Naš metalec kopja Dangubič je prijetno presenetil in se uvrstil med najbolje metalce kopja. S svojim odličnim rezultatom 70,55 m je zasedel peto mesto.

Plavalec Škanata sedmi, a bi bil lahko še boljši

Zelo pomemben uspeh je dosegel tudi Boris Škanata, ki je na finalni tekmi na 100 m hrbtno zavzel sedmo mesto z rezultatom 1:08,1 minute. Če bi dosegel čas 1:07,5, ki ga je imel v predtekmovaljih, bi dosegel četrto mesto.

Naši telovadci so nas razočarali

Predvsem od naše moške telovadne vrste smo pričakovali, da bo snekje v sredini, toda niso izpolnili pričakovanja in so se plasirali šele med zadnje.

Tudi v teku na 5000 m ni bilo sreče

Tudi od naših tekačev v teku na 5000 m smo pričakovali več kakor so pa dosegli. Vendar pa nabeđen od naših treh tekačev na 5000 m ni orišel v finale. Pavlovič je v peti skupini zasedel 13. mesto, Čeraj v drugi grupi 14. in Ilić v tretji šele 12. mesto.

V metu krogle za ženske Radosavljevičeva uspešna

V metu krogle za ženske sta se obe Jugoslovanki Radosavljevičeva in Kotluskova plasirali v glavna tekmovanja. V glavnem tekmovanju je Radosavljevičeva dosegla z metom 13,30 m sedmo mesto, dočim je Kotluskova dosegla daljino 11,98 m, kar ji je komaj zadostovalo za 14. mesto.

Plavalci Sobote premagali Celjane

Preteklo nedeljo je bil v okviru prvenstvenega tekmovanja za III. razred LR Slovenije prvenstveni dvoboj na mestnem kopališču v Soboti med plavalno sekcijo TVD Partizan Soboti in ZSD Celje. Plavalci Sobote so prepričevalno premagali svojega nasprotnika.

Tekmovanje se je pričelo s pozdravom plavalcev publik, nakar so se kot prvi pognali s starta 400-metraši. V tej disciplini se je vodila borba za prvo mesto med Sobočanom Musterjem in Štukom iz Celja. Končno je uspelo Musterju, da je prispel prvi na cilj s časom 6:16,6, kar je najboljši čas za Sobočana na tej progi. Vrstni red na cilju je bil tale: 1. Muster Miki (S) 6:16,6, 2. Štuka Cvetko (C) 6:17,0, 3. Vršič Jože (S) 6:20,5, 4. Klančnik Stanko (C) 6:22,0.

Na 200 m prsno je Laslo Bulčo iz Sobote s časom 2:53,4 dosegel najboljši čas v LR Sloveniji letos. Tudi drugi plavalec Sobote Jože Meleš je dosegel zelo dober čas in sta Celjane precej zaostajala za njim. Rezultati: 1. Laslo Bulčo (S) 2:53,4, 2. Meleš Jože (S) 3:08,3, 3. Blažon Ernest (C) 3:22,8, 4. Globočnik Stanko (C) 3:26,8.

Celjanske so se dobro odrezale na 100 m prosti in sta se Sobočanki plasirali šele na tretje in četrto mesto. Rezultati: 1. Janežič Majda (C) 1:36,9, 2. Dolenc Alenka (C) 1:39,5, 3. Vogrin Ana (S) 1:46,2, 4. Pohleven Jana (S) 2:02,2. Čas Janežič Majde iz Celja je zelo lep.

Na 100 m hrbtno moški sta zopet domačina dosegla prvo in drugo mesto. Prvi je bil 15-letni Šeruga Janec, ki bi pa lahko dosegel še boljši čas. Rezultati: 1. Šeruga Janec (S) 1:29,7, 2. Bulčo Laslo (S) 1:35,4, 3. Ramor Vlado (C) 1:37,3, 4. Kuzma Jože (C) 1:40,0.

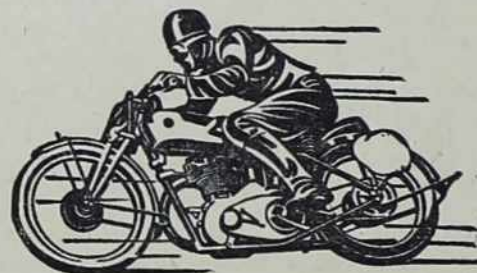
Drugo zmago so si Celjanske priborile na 100 m prsno, kjer je Prnat Majda iz Celja dosegla prvo mesto. Rezultati: 1. Prnat Majda (C) 1:40,1, 2. Jezovšek Marija (S) 1:44,4, 3. Slok Sonja 1:46,4, 4. Kores Romana 1:51,8.

Kramberger Jože je sigurno zasedel prvo mesto na 100 m prosti moški z dobrim časom, kar nas navdaja z upanjem, da bo ta mladi in nadarjeni plavec kmalu plaval izpod 1:40! Rezultati na cilju so bili sledeči: 1. Kramberger Jože

AVTO-MOTO DRUŠTVO GORNJA RADGONA

priredi v nedeljo, 10. avgusta, ob 13. uri na hipodromu v Radgoni

VELIKE MOTO-DIRKE

ob 15. uri pa na istem prostoru

VELIKO TOMBOLO

Glavni dobitek 50.000 din, razen tega še 18 tombol in nad 300 lepih dobitkov

Organizirajte ta dan izlete v Radgono!

(S) 1:11,7, 2. Sotušek Vlado (C) 1:16,3, 3. Hradil Jože (S) 1:17,8, 4. Klančnik Stanko (C) 1:20,6.

Plavalka Sobote Marija Korpnik je bila sigurno zmagovalca na 100 m hrbtno s še kar dobrim časom. Rezultati: 1. Korpnik Marija (S) 1:39,5, 2. Keršinar Marieta (C) 1:44,2, 3. Nemec Elizabeta (S) 1:51,2, 4. Jazbec Anita (C) 2:02,5.

V štafeti 3 X 100 m mešano moški je štafeta domačih dosegla lahko zmago; Celjani jim niso bili dorasli v tej disciplini. Rezultati: 1. Sobota (Šeruga, Meleš, Kramberger) 4:23,8; 2. Celje (Kuzma, Blažon, Cetina) 4:34,0.

V štafeti 4 X 66 m prosti ženske se je vodila ostra borba, vendar so plavalke Sobote bile uspešnejše in prišle prve na cilj. Rezultati: 1. Sobota (Nemec, Vogrin, Korpnik, Jezovšek) 4:09,4; 2. Celje (Dolenc, Jazbec, Kršinar, Janežič) 4:07,3.

Tudi v štafeti 4 X 100 m prosti moški so zmagali plavalci Sobote in obenem postavili rekord soboškega bazena. Rezultati: 1. Sobota (Laslo, Hradil, Muster, Kramberger) 4:58,5; 2. Celje (Klančnik, Ramor, Štuka, Sotušek) 5:04,8. Plavalkam Celja je uspelo, da so v štafeti 3 X 100 m mešano dosegle zmago. Rezultati: 1. Celje (Keršinar, Pirnat, Janežič) 5:04,3, 2. Sobota (Korpnik, Jezovšek, Nemec) 5:17,4.

V skokih z enometrske skakalnice sta se izkazala skakalca Sobote Perš Peter in Marija Jezovšek. Tudi Janec Koželj je pokazal nekaj lepih skokov, dočim bo potrebno mladi Anici Vogrin še precej vaj.

V waterpolo tekmi je moštvo Sobote daleč presegalo Celjane in jim kar sedemkrat zatreslo mrežo. Tako se je tekma končala z rezultatom 7:0 v korist TVD Partizan Soboti.

Končno stanje točk je tako 91:60 za Soboto. Waterpolo moštvo Sobote v letošnjih srečanjih še ni izgubilo nobene tekme, kar je vsekakor lep uspeh.

V nedeljo gostujoče plavalci Sobote v Mariboru proti tamkajšnjemu Braniku II. Zmagovalci tega dvoboja bo zasedel prvo mesto štajerske cone in se bo nato pomeril s prvokoma gorejske in osrednje cone. Našim plavalcem želimo, da bi bili v nedeljo čim uspešnejši in tako dosegli naslov zmagovalca štajerske skupine. K. F.

ŠAH

Tovarna svile, Maribor — Jeruzalem
7,5 : 3,5

V nedeljo, 27. julija, so se v Velikih srečanjih šahisti Tovarne svile iz Maribora in člani sekcije Ivanjkovi-Ljutomer Zmagali so gostje z rezultatom 7,5 : 3,5. Od domačinov sta bila uspešna Rubin in Ivanuš, dočim so trije domačini igralci remizirali s svojimi nasprotniki. Tekmi je prisostvovalo več mladincev, ki se zanimajo za šah. —ak—

Cenjeni naročniki,

ki še niste poravnali naročnine, storite to takoj. Nikar ne delajte nepotrebnih stroškov nam in sebi. Zavedajte se, da je od rednega plačevanja — dober naročnik plača vedno za naprej — odvisen obstoj, redno in točno izhajanje lista.

Zato: brž na pošto poravnat naročnino!

Vsem našim bralcem,

ki v zadnjih treh številkah lista pregledajo nadaljevanje podlistka

BRATOVA KRI,

vljudno sporočamo, da smo zaradi nepredvidenih tehničnih ovir morali prenehati z izhajanjem povesti. Da pa naši bralci ne bodo prikrajšani za zanimivo branje v svojem tedniku, bomo predvidoma

ZE V PRIHODNJI ŠTEVILKI

pričeli z objavljajem novega, zanimivega romana v podlistku.

Pričakujte! Z našim novim romanom boste gotovo zadovoljni!

»Ljudski glas« — uredništvo.

Zahvaljujema se vsem

ki so nama izrekli svoje sožalje in sočustvovali z nama ob bridki izgubi dne 30. julija 1952
tragično preminulega najinega edinega, dragega šestletnega sinka

ŠANJEKA

ki smo ga pokopali v Soboti v petek, dne 1. avgusta 1952.

Toplo se zahvaljujema vsem, ki so naju tolažili v najini neizmerni žalosti in darovali toliko vencev in šopkov rož na njegov mnogo prezgodnji grob in ga spremljali na njegovi poslednji poti.

Murska Sobota, dne 4. avgusta 1952.

Žalujoča starša

Etelka in Alojz Flegar

gostilna, Murska Sobota

KMETJE, ZADRUŽNIKI!

Obveščamo vas, da potom pooblaščenih kmetijskih' zadrug dnevno odkupujemo vse vrste žit po najvišjih dnevnih cenah: pšenica kg 18.- din, rž 14.80 din, soržica 14.80 din, oves in ječmen po 14.40 din za kg, itd. — Nadalje bomo nudili našim odjemalcem vse vrste močnatih krmil kot otrobe, mešana krmila itd. Naročila sprejemajo vse pooblašcene zadruge v Obmurju!

Kmetje! Kupujte in prodajajte svoje prideleke le v kmetijskih zadrugah!

„ŽITOFOND“, Murska Sobota

„TAJNI DOKUMENTI O ODNOSIH VATIKANA IN USTAŠKE NDH“

(nadaljevanje)

V avgustu 1941 je papež priznal NDH de facto. V Zagreb je prišel tedaj papeški legat opat Romiro Marcone. V Rim pa je kmalu za tem odšel izredni opolnomočenik NDH. S to izmenjavo »izrednih, neuradnih« itd. diplomatov, s katerimi je Vatikan de facto priznal NDH pa se tudi začela vrsta sprejemov, posvetov, »svetih« navodil in namigov Vatikana ustaškim zločincem. Ustaški pooblaščenici v Vatikanu uživajo diplomatske ugodnosti in celo več, uživajo posebno naklonjenost PIJA XII. in njegovih tajnikov. Papež pošilja Paveliču svetinjske s svojimi blagoslovom, sprejema ustaške poglavarje in med drugim blagoslovi tudi sto ustaških žandarjev — izbranih klavcev in krvnikov. Ustaški pooblaščenec v Vatikanu Rusinovič v številnih pisnih opisuje odnos Vatikana do NDH.

4. februarja 1942 na primer piše: »Sv. Oče ima Hrvate (ustaše) zelo rad in je pripravljen sam, da nam pomaga.« Papež sprejema delegacije ustaške mladine, ustaških ženskih funkcionarov, Kvaternika, mestnega načelnika mesta Zagreba Wernerja, ustaškega ministra Davida Sinčiča itd., medtem ko dobiva na stotine in stotine prošelj, naj vpliva na ustaše, da bi prenehali s svojimi zločini. Vatikan ima na razpolago nad 8000 fotografij o ustaških zločinih, toda papež niti z besedo ne omenja, marveč celo nasprotno govori o tem, da Hrvate »razume«.

Ustaški minister Sinčič piše o svoji avdienci pri papežu: »Ob koncu razgovora je dejal papež, da so Hrvatje dobro katoliško ljudstvo, da je zelo vesel, da je imel priliko govoriti s Poglavnikom, za katerega iz vseh strani sliši z velikim zadovoljstvom in

uteho, da je praktičen katolik...« Pavelič je bil za papeža in Vatikan »praktični katolik«. Vatikan ni hotel videti ustaških zločinov. Toda tega je bilo toliko, da je vatikanski državni tajnik Maglione povedal Rusinoviču, da dobivajo informacije o ustaških zločinih, o katerih je že takrat pisalo časopisje na Zahodu. Toda te informacije so za Vatikan samo navadno obrekovanje. Rusinovič piše o tem obisku pri Maglioneju med drugim: »Na koncu mi je dejal, da priporoča Hrvatski blagost, s katero se več doseže kot s silo, kar se pa tiče spreobrnjenecv (nasilno prekrščenih pravoslavnih — op. ur.), je Sveta stolica tega vesela. Hrvaska pa to lahko politično izkoristi, toda treba se je izogniti tistemu, kar daje sovražniku povod za obrekovanje.« Tipičen primer jezuitskega hinavstva in nečlovečnosti Vatikan dobro ve za potoke krvi ustaških klavcev, ve za sto tisoč pod pretno smrtno prekrščenih, toda, proti temu ne protestira marveč se teh »uspehov« praktičnega katolika Paveliča veseli in samo priporoča blagost, ne zaradi množičnega klanja ne-

dolžnih žrtev, marveč zaradi sovražnika, ki bi mogel te zločine izkoristiti.

Vatikan čuti, da bi lahko ustaški zločinci omajali njegov ugled in zato naroča Rusinoviču, naj zbere gradivo, v katerem bi prikazal zločine četnikov in partizanov. »Prijetelj so mi svetovali — pa tudi oni iz Vatikana,« piše Rusinovič ustaškemu ministru — »naj zbiramo točne podatke in druge dokumente o zločinskem delovanju četniško komunističnih elementov nad našim življenjem... V Vatikanu so me celo nekateri prijatelji prosili, da bi zbral ta material in jim ga dostavil, ker bi ga mogli oni uporabljati in nam koristiti. Vatikan se trudi, da bi olepšal ustaše in zakril njihove zločine. Na ta način je nastala zloglasna Siva knjiga, polna falsifikatov, v kateri so fotografije žrtev, ki so padle pod ustaškimi noži, pa so jih le ti prikazali kot žrtve partizanov. Vatikan je zanižal na obe oči in sprejel ta falsifikat kot resnico, čeprav je imel »sovražnik« dokazov v izobilju.

Tak, kakršni je odnos papeža osebo do ustaških zločincev, tak je odnos

tudi njegovih kardinalov in tajnikov. Knjiga »Tajni dokumenti o odnosih Vatikana in ustaške NDH« ima vrsto važnih dokumentov, ki potrjujejo izredno pristranost in ljubezen Vatikana do ustaških klavcev. Prelat Tardini, papežev tajnik za izredne zadeve, govori ustaškemu pooblaščenju v Vatikanu: »Hrvatska je mlad narod, še mlajša je kot država, mladi pa delajo čisto napake, ki so v skladu z njihovo dobo, in zato ni čudno, če jih je delala tudi Hrvatska. To je človeško in lahko je razumeti in opravičiti, toda sovražnik noče niti enega, niti drugega, ker išče zlo tudi tam, kjer ga ni. Zaradi tega so tudi začeli tako kričati proti Hrvatski.« Torej je človeško, lahko je razumeti in opravičiti desetstisoče nedolžnih žrtev Jasenovca, cele vasi z materami in otroci vred zbrisane s sveta... Najvišji funkcionarji Vatikana so vsi dobro vedeli, kaj se dogaja v Hrvatski, toda to je za njih nič več in nič manj kot mladostna napaka, ki jo je lahko opravičiti.

(koniec prihodnjih)